

**Zbiory częste i reguły
asocjacyjne**

Marzena Kryszkiewicz
Politechnika Warszawska

1

Definicje i własności

2

Reguły asocjacyjne - nieformalnie

- Załóżmy, że pozycja {*ryba*} występuje w 5% transakcji sprzedaży, a zbiór pozycji {*ryba*, *białe wino*} występuje w 4% transakcji. Ta informacja umożliwia wyprowadzenie *reguły asocjacyjnej*, mówiącej, że w 80% transakcji, w których zakupiono *rybę*, zakupiono także *białe wino*.
- Do wyprowadzania takich reguł potrzebna jest informacja o tym, ile transakcji wspiera stosowne *zbiory pozycji* (ang. *itemsets*).

3

Wsparcie zbioru pozycji

- Niech D będzie zbiorem *transakcji*.
- *Wsparcie zbioru pozycji* X , oznaczane jako $sup(X)$, jest liczbą transakcji w D , które zawierają wszystkie pozycje z X , to jest:

$$sup(X) = |\{T \in D \mid X \subseteq T\}|.$$

4

Przykład: Wsparcia zbiorów pozycji

Przykładowy zbiór transakcji D

Id	Transakcja
T_1	ABCDEG
T_2	ABCDEF
T_3	ABCDEH
T_4	ABDE
T_5	ACDEH
T_6	BCE

- $sup(\{ABC\}) = 3$, $sup(\{EH\}) = 2$.

5

Względne wsparcie zbioru pozycji

- *Względne wsparcie zbioru pozycji* X , oznaczane jako $rSup(X)$, jest stosunkiem transakcji w D , które zawierają wszystkie pozycje z X , do liczby wszystkich transakcji w D :

$$rSup(X) = sup(X) / |D|.$$

- **Uwaga:** $rSup(X)$ może być traktowane jako oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia zbioru pozycji X w D .

6

Częste zbiory pozycji

- X jest definiowany jako częsty zbiór pozycji (ang. frequent itemset), jeżeli

$$\text{sup}(X) > \text{minSup},$$
 gdzie minSup jest wartością progową wsparcia, zadaną przez użytkownika.
- Podstawowa własność zbiorów pozycji:** Wsparcia nadzbiorów zbioru X nie są większe od $\text{sup}(X)$.

7

Przykład: Wsparcia zbiorów pozycji

Przykładowy zbiór transakcji D

Id	Transakcja
T_1	ABCDEG
T_2	ABCDEF
T_3	ABCDEH
T_4	ABDE
T_5	ACDEH
T_6	BCE

- $\text{sup}(\{ABC\}) = 3, \text{sup}(\{EH\}) = 2$.
- Niech $\text{minSup} = 2$. Wtedy: $\{ABC\}$ jest częsty, $\{EH\}$ nie jest częsty (czyli jest rzadki).
- Wsparcia wszystkich nadzbiorów zbioru $\{EH\}$ także nie są większe niż 2, stąd nadzbiory zbioru $\{EH\}$ nie są częste.
- Jednakże wsparcia podzbiorów (właściwych) zbioru $\{EH\}$ mogą być większe niż 2. Zatem może się zdarzyć, że (niektóre) podzbiory zbioru $\{EH\}$ są częste.

8

7

8

Reguły asocjacyjne (ARs)

- Reguła asocjacyjna jest wyrażeniem wiążącym dwa rozłączne zbiory pozycji:

$$X \rightarrow Y,$$
 gdzie $\emptyset \neq Y \subseteq I \setminus X \subseteq I \setminus Y$.
- O regule $X \rightarrow Y$ mówi się, że jest oparta na zbiorze pozycji $X \cup Y$, przy czym:
  - zbiór $X \cup Y$ jest nazywany bazą reguły $X \rightarrow Y$,
  - X – jej poprzednikiem,
  - Y – jej następnikiem.

9

Wsparcie reguły asocjacyjnej

- Wsparcie reguły $X \rightarrow Y$ jest definiowane jako liczba transakcji zawierających bazę tej reguły, czyli:

$$\text{sup}(X \rightarrow Y) = \text{sup}(X \cup Y).$$
- Względne wsparcie reguły $X \rightarrow Y$ jest definiowane jako względne wsparcie jej bazy:

$$r\text{Sup}(X \rightarrow Y) = r\text{Sup}(X \cup Y).$$

10

9

10

Przykład: Reguły asocjacyjne

Zbiór transakcji D

Id	Transakcja
T_1	ABCDEG
T_2	ABCDEF
T_3	ABCDEH
T_4	ABDE
T_5	ACDEH
T_6	BCE

$\text{sup}(ABC) = 3,$
 $\text{sup}(A) = 5.$

Stąd:

- $\text{sup}(\{A\} \rightarrow \{BC\}) = \text{sup}(\{ABC\}) = 3.$

11

Zaufanie reguły asocjacyjnej

- Zaufanie reguły $X \rightarrow Y$ jest definiowane jako stosunek liczby transakcji, które zawierają bazę $X \cup Y$, do liczby transakcji zawierających jej poprzednik X :

$$\text{conf}(X \rightarrow Y) = \text{sup}(X \rightarrow Y) / \text{sup}(X).$$
- Uwaga:** $\text{conf}(X \rightarrow Y)$ może być traktowane jako oszacowanie prawdopodobieństwa warunkowego, że Y występuje w transakcji T pod warunkiem, że X występuje w T .

12

11

12

Przykład: Reguły asocjacyjne

Zbiór transakcji D

Id	Transakcja
T_1	ABCDEG
T_2	ABCDEF
T_3	ABCDEH
T_4	ABDE
T_5	ACDEH
T_6	BCE

$sup(ABC) = 3,$
 $sup(A) = 5.$

Stąd:

- $sup(\{A\} \rightarrow \{BC\}) = sup(\{ABC\}) = 3,$
- $conf(\{A\} \rightarrow \{BC\}) = sup(\{ABC\}) / sup(\{A\}) = 3/5.$

13

Silne reguły asocjacyjne

- Silne reguły asocjacyjne (AR)** są definiowane jako te reguły asocjacyjne, których **wsparcie przekracza $minSup$** , a **zaufanie przekracza $minConf$** , czyli:

$$AR = \{r \in AR \mid sup(r) > minSup \wedge conf(r) > minConf\},$$

gdzie $minSup \in [0, |D|)$ i $minConf \in [0, 1)$.

- Własność.** AR to te reguły asocjacyjne, których **bazy są zbiorami częstymi**, a zaufanie przekracza $minConf$.

14

Zarys odkrywania silnych reguł asocjacyjnych

Zazwyczaj AR jest odkrywane w dwóch etapach:

- Znajdź częste (ang. *frequent*) zbiory pozycji F i ich wsparcia w zbiorze transakcji D.
- Generuj AR wyłącznie z F : Niech $Z \in F$, $Z \neq \emptyset$ i $Y \subseteq Z$. Wtedy, kandydująca reguła $Z \setminus Y \rightarrow Y$ jest silną regułą asocjacyjną, jeśli:

$$sup(Z) / sup(Z \setminus Y) > minConf.$$

15

Odkrywanie zbiorów częstych przy użyciu algorytmu Apriori

16

Odkrywanie zbiorów częstych wg algorytmu Apriori

- W ramach każdej iteracji i :
  - Wyznacz wsparcia kandydujących zbiorów pozycji o długości i .
  - Z kandydatów o długości i , którzy okazali się częstymi zbiorami, twórz kandydatów o długości $i + 1$.

17

Przykład: Częste 1-zbiory pozycji

Tid	Pozycje
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

- Niech $minSup = 1$
- Iteracja 1:
  - $C_0 \rightarrow F_0: \emptyset_8$
  - $C_1 \rightarrow F_1: a_6 b_5 c_4 e_4 f_4 h_3$

18

Przykład: Częste 2-zbiory pozycji

Tid	Pozycje
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

- Niech minSup = 1
- Po iteracji 1:
 $F_1: a_6 b_5 c_4 e_4 f_4 h_3$
- Iteracja 2:
 $C_2 \rightarrow F_2: ab_4 ac_4 ae_3 af_3 ah_2 bc_3 be_4 bf_2 bh_1$
 $ce_2 cf_2 ch_2 ef_2 eh_0 fh_1$

Zbiory uznane za rzadkie po wyznaczeniu wsparcia.

19

Przykład: Częste 3-zbiory pozycji

Tid	Pozycje
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

- Niech minSup = 1
- Po iteracji 2:
 $F_2: ab_4 ac_4 ae_3 af_3 ah_2 bc_3 be_4 bf_2$
 $ce_2 cf_2 ch_2 ef_2$
- Iteracja 3:
 $C_3 \rightarrow F_3: abc_3 abe_3 abf_1 abh_1 ace_2 acf_2 ach_2$
 $ae_1 af_1 aeh_1 afh_1 bce_2 bcf_1 bef_2 cef_1 ceh_1$
 cfh_1

Zbiory pozycji uznane za rzadkie jako nadzbiory rzadkich zbiorów.

20

Przykład: Częste 4-zbiory pozycji

Tid	Pozycje
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

- Niech minSup = 1
- Po iteracji 3:
 $F_3: abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
- Iteracja 4:
 $C_4 \rightarrow F_4: abce_2 acef_2 aceh_2 acfh_2$

21

Przykład: Częste 5-zbiory pozycji

Tid	Pozycje
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

- Niech minSup = 1
- Po iteracji 4:
 $F_4: abce_2$
- Iteracja 5:
 $C_5: -$

22

Przykład: Znalezione częste zbiory pozycji

Tid	Pozycje
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

$\emptyset_8$
 $a_6 b_5 c_4 e_4 f_4 h_3$
 $ab_4 ac_4 ae_3 af_3 ah_2 bc_3 be_4 bf_2 ce_2 cf_2 ch_2 ef_2$
 $abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
 $abce_2$

- Uwaga: Niech n będzie długością najdłuższego częstego zbioru pozycji. Apriori znajduje wszystkie zbiory częste w n albo $n+1$ iteracjach.

23

Własności metody Apriori tworzenia kandydatów...

Tid	Items
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

- Niech minSup = 1
- Po iteracji 3:
 $F_3: abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
- Iteracja 4:
 $C_4 \rightarrow F_4: abce_2 acef_2 aceh_2 acfh_2$
- Uwaga: abc i abe są rodzicami zbioru $abce$.
- Ogólna obserwacja. Rodzice każdego kandydata o dł. i są jego dwoma pierwszymi częstymi podzbiarami o dł. $i-1$.

24

Własności metody Apriori tworzenia kandydatów...

Tid	Items
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af
- Niech $\text{minSup} = 1$
  - Po iteracji 3:
 $F_3: abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
  - Iteracja 4:
 $C_4 \rightarrow F_4: abce_2 acef aceh acfh$
  - Uwaga: *ace* i *acf* są rodzicami zbioru *acef*.

25

Własności metody Apriori tworzenia kandydatów

Tid	Items
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af
- Niech $\text{minSup} = 1$
  - Po iteracji 3:
 $F_3: abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
  - Iteracja 4:
 $C_4 \rightarrow F_4: abce_2 acef aceh acfh$
  - Dlaczego zbiór *bcef* nie został utworzony?
Ponieważ jego drugi rodzic *bcf* $\notin F_3$.

26

Wyznaczanie reguł asocjacyjnych na podstawie zbiorów częstych

27

Odkrywanie reguł asocjacyjnych z użyciem algorytmu AprioriRuleGen...

- Kandydujące reguły budowane są z każdego niepustego zbioru częstego.
- Niech Z będzie danym niepustym zbiorem częstym. W iteracji i tworzone są reguły kandydujące postaci:

$$Z \setminus Y \rightarrow Y,$$

gdzie $Y \subseteq Z$ i $|Y| = i$.

28

Odkrywanie reguł asocjacyjnych z użyciem algorytmu AprioriRuleGen

- Własność.** Niech $r_1: Z \setminus Y \rightarrow Y$ i $r_2: Z \setminus Y' \rightarrow Y'$, gdzie $Y \subset Y'$, będą regułami asocjacyjnymi.
  - $\text{conf}(r_1) \geq \text{conf}(r_2)$,
  - Jeśli $\text{conf}(r_1) \leq \text{minConf}$, to $\text{conf}(r_2) \leq \text{minConf}$.
- Aby zredukować liczbę reguł kandydujących, następni o długości $i+1$ są budowane wyłącznie z następników o długości i silnych reguł asocjacyjnych.

29

29

Przykład bezcelowego tworzenia reguły kandydującej

- Przykład.** Niech $\text{minSup} = 1$, $\text{minConf} = 60\%$, baza = $\{abce\}_2$, $r_1: ce \rightarrow ab$ [2, 2/2] oraz $r_2: be \rightarrow ac$ [2, 2/4] będą regułami kandydującymi, rozważanymi w iteracji 2. Oczywiście r_1 jest regułą silną, a r_2 nie jest silna.

Rozważmy regułę r_3 także o bazie $\{abce\}$, której następnik będzie sumą teoriomnogościową następników reguł r_1 i r_2 . A zatem nowa reguła ma postać $r_3: e \rightarrow abc$. Stąd:

- $\text{sup}(r_3) = \text{sup}(\{abce\}) = 2$,
- $\text{conf}(r_3) = \frac{\text{sup}(\{abce\})}{\text{sup}(\{e\})} \leq \frac{\text{sup}(\{abce\})}{\text{sup}(\{be\})} = \text{conf}(r_2) \leq \frac{2}{4} < \text{minConf}$.

A zatem, reguła $r_3: e \rightarrow abc$ nie jest silna.

30

30

Przykład: Odkrywanie ARs...

Częste zbiory pozycji ($\text{minSup} = 1$): $\emptyset_8$
 $a_6 b_5 c_4 e_4 f_4 h_3$
 $ab_4 ac_4 ae_3 af_3 ah_2 bc_3 be_4 bf_2 ce_2 cf_2 ch_2 ef_2$
 $abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
 $abce_2$

Niech $\text{minConf} = 60\%$, $Z = abce$.

Iteracja 1:

- Następniki reguł kandydujących: $Y_1 = \{a, b, c, e\}$.
- Kandydujące reguły:
  - $bce \rightarrow a$ [2, 2/2];
  - $ace \rightarrow b$ [2, 2/2];
  - $abe \rightarrow c$ [2, 2/3];
  - $abc \rightarrow e$ [2, 2/3].

Silne reguły asocjacyjne:

- $bce \rightarrow a$ [2, 2/2];
- $ace \rightarrow b$ [2, 2/2];
- $abe \rightarrow c$ [2, 2/3];
- $abc \rightarrow e$ [2, 2/3].

31

31

Przykład: Odkrywanie ARs...

Częste zbiory pozycji ($\text{minSup} = 1$): $\emptyset_8$
 $a_6 b_5 c_4 e_4 f_4 h_3$
 $ab_4 ac_4 ae_3 af_3 ah_2 bc_3 be_4 bf_2 ce_2 cf_2 ch_2 ef_2$
 $abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
 $abce_2$

Iteracja 2 ($\text{minConf} = 60\%$, $Z = abce$):

- Następniki dla ARs, znalezione w iteracji 1: $Y_1 = \{a, b, c, e\}$.
- Następniki reguł kandydujących: $Y_2 = \{ab, ac, ae, bc, be, ce\}$.
- Kandydujące reguły:
  - $ce \rightarrow ab$ [2, 2/2]; $ae \rightarrow bc$ [2, 2/3];
  - $be \rightarrow ac$ [2, 2/4]; $ac \rightarrow be$ [2, 2/4];
  - $bc \rightarrow ae$ [2, 2/3]; $ab \rightarrow ce$ [2, 2/4];

Silne reguły asocjacyjne:

- $ce \rightarrow ab$ [2, 2/2];
- $ae \rightarrow bc$ [2, 2/3];
- $be \rightarrow ac$ [2, 2/4];
- $ac \rightarrow be$ [2, 2/4];
- $bc \rightarrow ae$ [2, 2/3];
- $ab \rightarrow ce$ [2, 2/4];

32

32

Przykład: Odkrywanie ARs

Częste zbiory pozycji ($\text{minSup} = 1$): $\emptyset_8$
 $a_6 b_5 c_4 e_4 f_4 h_3$
 $ab_4 ac_4 ae_3 af_3 ah_2 bc_3 be_4 bf_2 ce_2 cf_2 ch_2 ef_2$
 $abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
 $abce_2$

Iteracja 3 ($\text{minConf} = 60\%$, $Z = abce$):

- Następniki dla ARs, znalezione w iteracji 2: $Y_2 = \{ab, ae, bc\}$.
- Następniki reguł kandydujących: $Y_3 = \{abe\}$.
- Kandydujące reguły:
  - $c \rightarrow abe$ [2, 2/4]

Silne reguły asocjacyjne:

- Brak ARs w iteracji 3.

33

33

Przykład: Odkryte ARs

Częste zbiory pozycji ($\text{minSup} = 1$): $\emptyset_8$
 $a_6 b_5 c_4 e_4 f_4 h_3$
 $ab_4 ac_4 ae_3 af_3 ah_2 bc_3 be_4 bf_2 ce_2 cf_2 ch_2 ef_2$
 $abc_3 abe_3 ace_2 acf_2 ach_2 bce_2 bef_2$
 $abce_2$

Silne reguły asocjacyjne ($\text{minConf} = 60\%$, $Z = abce$):

- $bce \rightarrow a$ [2, 2/2];
- $ace \rightarrow b$ [2, 2/2];
- $abe \rightarrow c$ [2, 2/3];
- $abc \rightarrow e$ [2, 2/3];
- $ce \rightarrow ab$ [2, 2/2];
- $bc \rightarrow ae$ [2, 2/3];
- $ae \rightarrow bc$ [2, 2/3].

34

34

Kwestie implementacyjne w algorytmie Apriori

35

35

Ważne operacje w algorytmach Apriori i AprioriRuleGen

- Ważnymi, czasochłonnymi operacjami w *Apriori* są:
  - wyszukiwanie podzbiorów danej transakcji wśród zbiorów kandydujących o ustalonej długości,
  - sprawdzanie czy wszystkie podzbiory kandydata, krótsze od niego o jedną pozycję, są częste.
- Ważną, czasochłonną operacją w *AprioriRuleGen* jest wyszukiwanie podzbiorów częstych o zadanej długości (poprzedników reguł kandydujących) danego zbioru częstego (bazy reguły kandydującej) w celu poznania ich wsparć.
- W powyższych przypadkach wyszukiwane są ustalonej długości podzbiory danego zbioru (odpowiednio: transakcji, kandydata lub poprzednika kandydującej reguły).

36

36

Użycie drzewa mieszającego

- Drzewo mieszające (ang. *hash tree*) jest używane w celu wydajnego wyszukiwania i pozycyjnych podzbiorów danego zbioru.
- W szczególności, wszystkie i pozycyjne zbiory kandydujące są przechowywane w drzewie mieszającym.

37

Przykład: Drzewo mieszające z kandydującymi 3-zbiorami

Założenia:

- $h(x) = x \bmod 3$
- pojemność liścia – 2 zbiory

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

38

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

Założenia:

- $h(x) = x \bmod 3$
- pojemność liścia – 2 zbiory

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

39

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

Założenia:

- $h(x) = x \bmod 3$
- pojemność liścia – 2 zbiory

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

40

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

Założenia:

- $h(x) = x \bmod 3$
- pojemność liścia – 2 zbiory

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

41

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

Założenia:

- $h(x) = x \bmod 3$
- pojemność liścia – 2 zbiory

candidate	coded candidate
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

42

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

Założenia:
 • $h(x) = x \bmod 3$
 • pojemność liścia – 2 zbiory

43

43

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

candidate	coded candidate
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

Założenia:
 • $h(x) = x \bmod 3$
 • pojemność liścia – 2 zbiory

44

44

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

Założenia:
 • $h(x) = x \bmod 3$
 • pojemność liścia – 2 zbiory

45

45

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

candidate	coded candidate
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

Założenia:
 • $h(x) = x \bmod 3$
 • pojemność liścia – 2 zbiory

46

46

Przykład: Tworzenie drzewa mieszającego z kandydującymi 3-zbiorami ...

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
ace	135
acf	136
ach	138
aef	156
bce	235
bcf	236
bef	256
beh	258
cef	356

Założenia:
 • $h(x) = x \bmod 3$
 • pojemność liścia – 2 zbiory

47

47

Przykład: Wyszukiwanie podzbiorów w drzewie mieszającym z kandydującymi 3-zbiorami...

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
...	...
transakcja	reprezentacja
...	...
bcef	2356
...	...

Założenia:
 • $h(x) = x \bmod 3$

• Znaleziono 4 podzbiory transakcji bcef (reprezentowanej przez: 2356).

48

48

Przykład: Wyszukiwanie podzbiorów w drzewie mieszającym z kandydującymi 3-zbiorami

kandydat	reprezentacja
abc	123
abe	125
abf	126
...	...

Assumption:
• $h(x) = x \bmod 3$

transakcja	reprezentacja
...	...
acde	1345
...	...

Znaleziono 1 podzbiór transakcji acde (reprezentowanej przez: 1345).

49

Odkrywanie zbiorów częstych za pomocą algorytmu Eclat

50

Eclat: wyznaczanie tidlist...

Id	Transaction
1	{abc}
2	{abc}
3	{abc}
4	{ab}
5	{bcd}

- Tidlisty (listy identyfikatorów transakcji zbiorów) kandydatów o długości 1:
  - $t(\{a\}) = \{1,2,3,4\}$, stąd $sup(\{a\}) = 4$
  - $t(\{b\}) = \{1,2,3,4,5\}$, stąd $sup(\{b\}) = 5$
  - $t(\{c\}) = \{1,2,3,5\}$, stąd $sup(\{c\}) = 4$
  - ...
- Tidlisty kandydatów o długości 2:
  - $t(\{ab\}) = t(\{a\}) \cap t(\{b\}) = \{1,2,3,4\} \cap \{1,2,3,4,5\} = \{1,2,3,4\}$, stąd $sup(\{ab\}) = 4$
  - $t(\{ac\}) = t(\{a\}) \cap t(\{c\}) = \{1,2,3,4\} \cap \{1,2,3,5\} = \{1,2,3\}$, stąd $sup(\{ac\}) = 3$
  - ...

$t(X \cup Y) = t(X) \cap t(Y)$
 $sup(X \cup Y) = |t(X \cup Y)|$

51

Eclat: wyznaczanie wyznaczanie tidlist

Id	Transaction
1	{abc}
2	{abc}
3	{abc}
4	{ab}
5	{bc}

- Tidlisty kandydatów o długości 2:
  - $t(\{ab\}) = \{1,2,3,4\}$, $sup(\{ab\}) = 4$
  - $t(\{ac\}) = \{1,2,3\}$, $sup(\{ac\}) = 3$
  - ...
- Tidlisty kandydatów o długości 3:
  - $t(\{abc\}) = t(\{ab\}) \cap t(\{ac\}) = \{1,2,3,4\} \cap \{1,2,3\} = \{1,2,3\}$, stąd $sup(\{abc\}) = 3$
  - ...

$t(X \cup Y) = t(X) \cap t(Y)$
 $sup(X \cup Y) = |t(X \cup Y)|$

52

Eclat: wyznaczanie zbiorów częstych...

Id	Transaction
1	{abc}
2	{abc}
3	{abc}
4	{ab}
5	{bcd}

Założenie:
• $minSup = 2$

$t(X \cup Y) = t(X) \cap t(Y)$
 $sup(X \cup Y) = |t(X \cup Y)|$

53

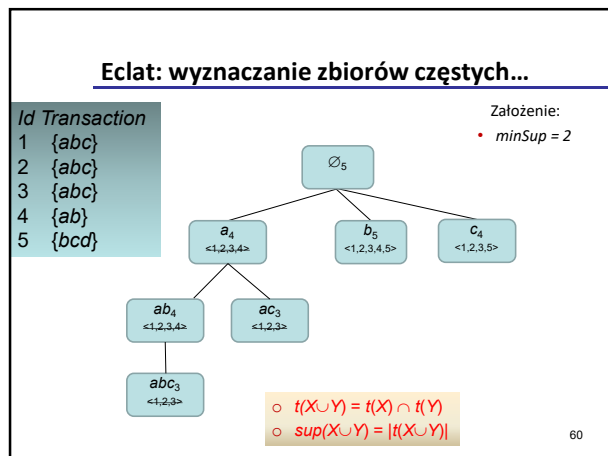
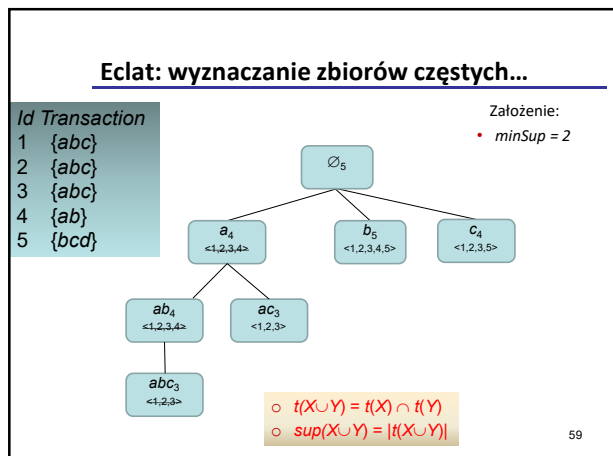
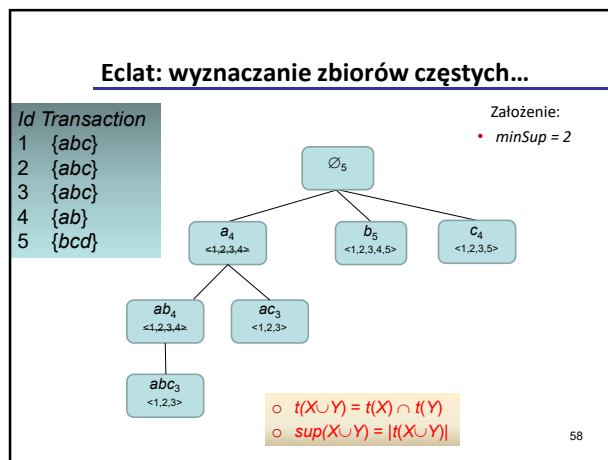
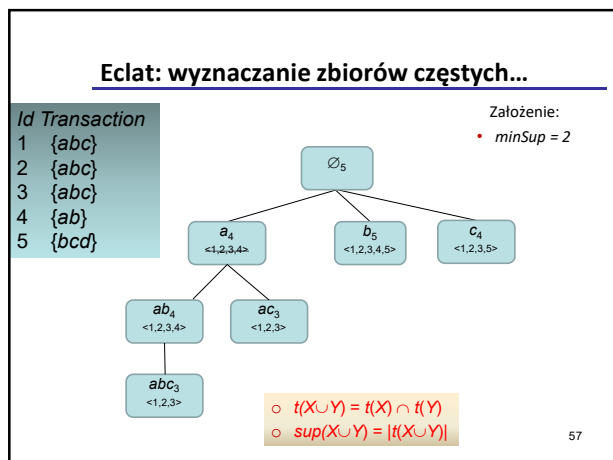
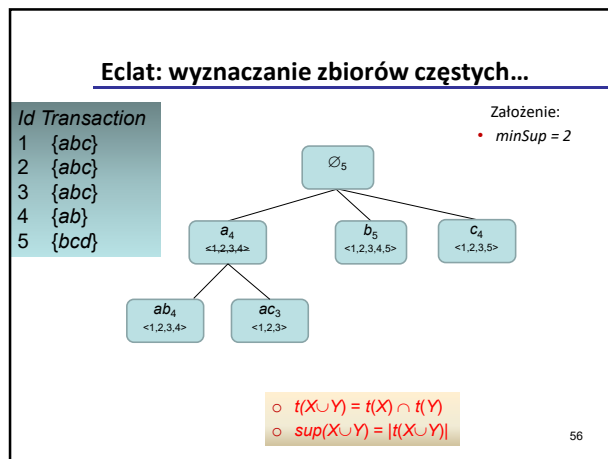
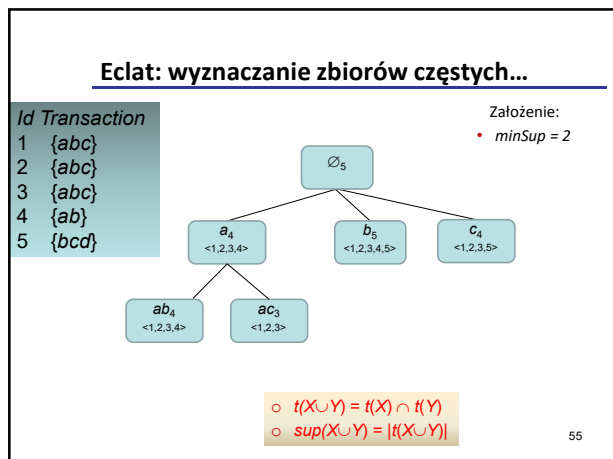
Eclat: wyznaczanie zbiorów częstych...

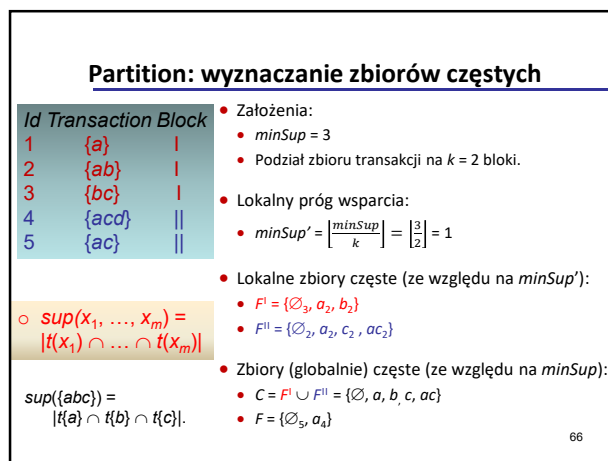
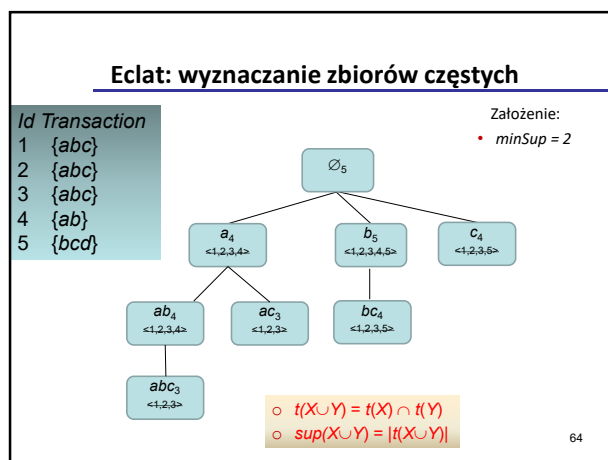
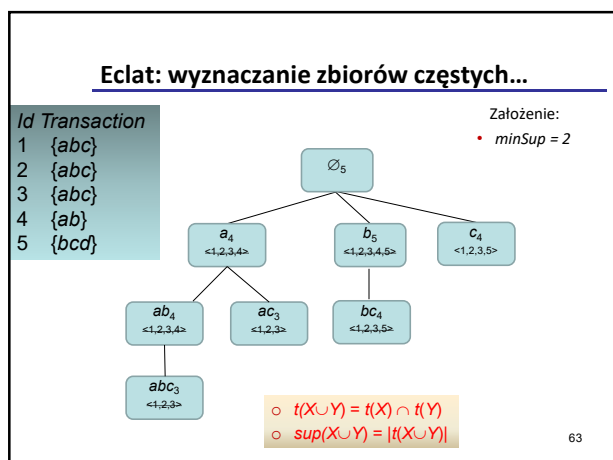
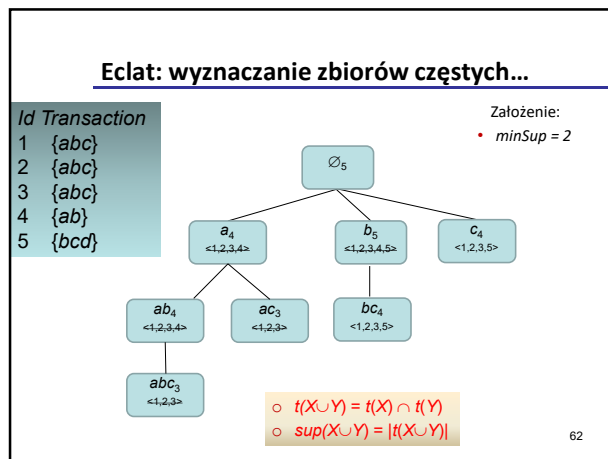
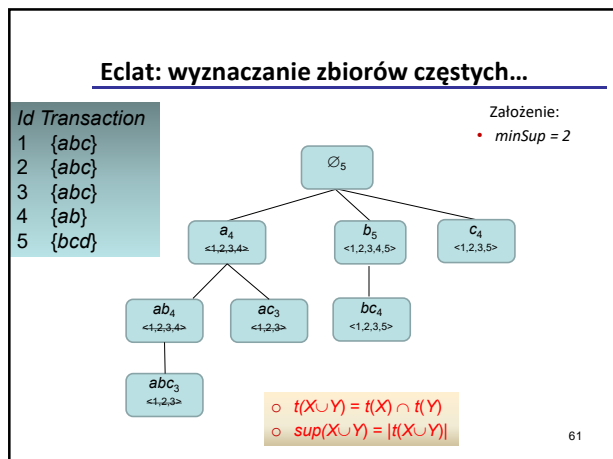
Id	Transaction
1	{abc}
2	{abc}
3	{abc}
4	{ab}
5	{bcd}

Założenie:
• $minSup = 2$

$t(X \cup Y) = t(X) \cap t(Y)$
 $sup(X \cup Y) = |t(X \cup Y)|$

54

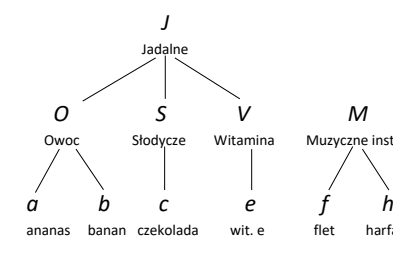

Odkrywanie ARs z danych nie (tylko) transakcyjnych

67

Dane transakcyjne + taksonomie

Tid	Items
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

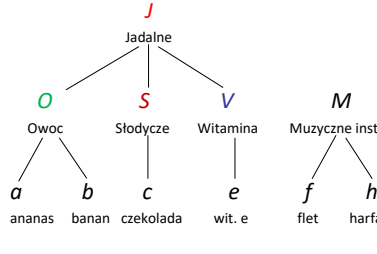

68

68

Dane transakcyjne z uwzględnieniem taksonomii

Tid	Items
1	abce ^{OSVJ}
2	abcef ^{OSVMJ}
3	abch ^{OSMJ}
4	abe ^{OVJ}
5	acfh ^{OSMJ}
6	bef ^{OVMJ}
7	h ^M
8	af ^{OMJ}

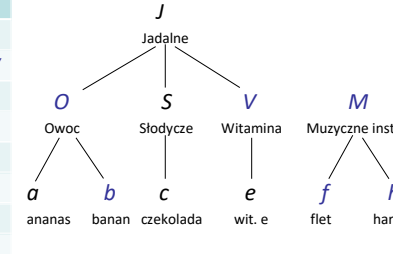

69

69

Dane transakcyjne z uwzględnieniem taksonomii i nałożonych warunków

Tid	Items
1	abce ^{OV}
2	abcef ^{OMV}
3	abch ^{OM}
4	abe ^V
5	acfh ^{OM}
6	bef ^{OMV}
7	h ^M
8	af ^{OM}

70

70

Dane transakcyjne + pozycje zanegowane...

Tid	Items
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

6 poz. pozycji {abcefh}

6 neg. pozycji {abcefh}

Tid	Items
1	abce ^{fh}
2	abcef ^{fh}
3	abch ^{ef}
4	abe ^{cfh}
5	acfh ^{be}
6	bef ^{ach}
7	h ^{abcef}
8	af ^{bceh}

71

71

Dane transakcyjne + pozycje zanegowane...

Tid	Items
1	abce
2	abcef
3	abch
4	abe
5	acfh
6	bef
7	h
8	af

6 poz. pozycji {abcefh}

6 neg. pozycji {abcefh}

$sup(\{befh\}) = 2$

$conf(\{bf\} \rightarrow \{eh\}) = 2/3$

$conf(\{bh\} \rightarrow \{ef\}) = 2/4$

Tid	Items
1	abce ^{fh}
2	abcef ^{fh}
3	abch ^{ef}
4	abe ^{cfh}
5	acfh ^{be}
6	bef ^{ach}
7	h ^{abcef}
8	af ^{bceh}

72

72

Dane transakcyjne + pozycje zanegowane...

Tid	Items
1	abcefh
2	abcefh
3	abchef
4	abecfh
5	acfhbe
6	befach
7	habcef
8	afbceh

→

Tid	Items
1	1 2 3 4 11 12
2	1 2 3 4 5 12
3	1 2 3 6 11 12
4	1 2 4 10 11 12
5	1 3 5 6 8 10
6	2 4 5 7 9 12
7	6 7 8 9 10 11
8	1 5 8 9 10 12

Item	a	b	c	e	f	h	a	b	c	e	f	h
item id	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

73

Dane transakcyjne + pozycje zanegowane

Niech n będzie liczbą wszystkich pozycji.

Maksymalna liczba zbiorów częstych bez negacji wynosi 2^n .

Maksymalna liczba zbiorów częstych dopuszczających negację wynosi 3^n .

n	maks. # zb. częstych bez negacji	maks. # zb. częstych dopuszczających negację	różnica rzędów wielkości
6	64	729	1
10	1024	59049	2
50	1.13E+15	7.17898E+23	8
100	1.27E+30	5.15378E+47	17
500	3.3E+150	3.636E+238	88

74

Dane relacyjne → Dane transakcyjne...

Wzrost	Kolor	Ocena
wysoki	zielony	5
niski	czarny	4
niski	zielony	4

→

Tid	Items
1	1 3 6
2	2 4 5
3	2 3 5

Item	(W=wys.)	(W=nis.)	(K=ziel.)	(K=czarny)	(O=4)	(O=5)
item id	1	2	3	4	5	6
atrybut	1	1	2	2	3	3

75

Dane relacyjne → Dane transakcyjne

Wzrost	Kolor	Ocena
wysoki	zielony	5
niski	czarny	4
niski	zielony	4

→

Tid	Items
1	1 3 6
2	2 4 5
3	2 3 5

Item	(W=w)	(W=n)	(K=z)	(K=c)	(O=4)	(O=5)
item id	1	2	3	4	5	6
atrybut	1	1	2	2	3	3

{2} → {5} [2, 2/2]. Stąd: (W=n) → (O=4) [2, 100%].

{3} → {5} [1, 1/2]. Stąd: (K=z) → (O=4) [1, 50%].

{2,3} → {5} [1, 1/1]. Stąd: (W=n) ∧ (K=z) → (O=4) [1, 100%].

76

Literatura...

- Rakesh Agrawal, Ramakrishnan Srikant: Fast Algorithms for Mining Association Rules in Large Databases. [VLDB 1994](#): 487-499
- Jiawei Han, Micheline Kamber, Jian Pei: Data Mining: Concept and Techniques, The Morgan Kaufmann Series in Data Management Systems, 2011
- Marzena Kryszkiewicz: Reasoning about Frequent Patterns with Negation. [Encyclopedia of Data Warehousing and Mining 2009](#): 1667-1674
- Tadeusz Morzy, Eksploracja danych: Metody i algorytmy, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013

77

Literatura

- Ashok Savasere, Edward Omiecinski, Shamkant B. Navathe: An Efficient Algorithm for Mining Association Rules in Large Databases. [VLDB 1995](#): 432-444
- Mohammed Javeed Zaki: Scalable Algorithms for Association Mining. IEEE Trans. Knowl. Data Eng. 12(3): 372-390 (2000)
- Frequent Itemset Mining Implementations Repository: <http://fimi.ua.ac.be/src/>

78

Literatura dodatkowa - odkrywanie zbiorów częstych

- Ferenc Bodon: A fast APRIORI implementation. FIMI 2003
- E. Hikmawati, N.U. Maulidevi, K. Surendro: Minimum threshold determination method based on dataset characteristics in association rule mining. *J Big Data* 8, 146 (2021). <https://doi.org/10.1186/s40537-021-00538-3>
- CSK Selvi, A. Tamilarasi: An automated association rule mining technique with cumulative support thresholds. *Int J Open Probl Comput Math.* 2009;2:12
- Laszlo Szathmary, Superset Function with a Trie in PhD Thesis: Symbolic Data Mining Methods with the Coron Platform (<https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-01754284/file/szathmary-thesis06.pdf>)

79

Literatura dodatkowa - odkrywanie zbiorów częstych

- Chen Wang, Mingsheng Hong, Jian Pei, Haofeng Zhou, Wei Wang, Baile Shi: Efficient Pattern-Growth Methods for Frequent Tree Pattern Mining. *PAKDD* 2004: 441-451
- Marek Wojciechowski, Maciej Zakrzewicz: Dataset Filtering Techniques in Constraint-Based Frequent Pattern Mining. *Pattern Detection and Discovery* 2002: 77-91
- Oracle Apriori, <https://www.ibm.com/docs/pl/spss-modeler/SaaS?topic=mining-oracle-apriori>

80